

Religion och politik i Kina

- vilka faktorer är det som gör att den protestantiska kyrkan växer?

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte och preciserad problemformulering.....	4
Avgränsning.....	4
Material.....	4
Metod.....	5
Teori och analys.....	5
Teori.....	5
Analys.....	6
Närvaro i samhället.....	6
Ideologiskt vakuum.....	7
Kristen etik i Kina.....	8
Landsbygden.....	8
Minoriteter.....	9
Relationer till kinesiska religioner.....	9
Sekulariseringsteorier.....	10
Katolicismen i Kina.....	10
Nationalism.....	11
Slutsats och sammanfattning.....	12
Slutsats.....	12
Sammanfattning.....	13
Källförteckning.....	13

Inledning

Bakgrund

Kina är ett av de ekonomiskt starkaste länderna i världen och har stort inflytande på den omgivande världen. Sedan nestoriansk missionsverksamhet på 600-talet har kristenheten funnits i Kina, man har funnit en sten från 600-talet med en inskription som var en officiell redogörelse för denna första missionsresa till Kina och en sammanfattning av kristen tro. Längst upp på stentavlan fanns korset som reser sig ur lotusblomman, det är detta kors som pryder framsidan av denna uppsats.

Mottagandet av kristendomen i Kina har genom åren präglats av motstånd från landets ledning och i vissa tider har förföljelser skett. En anledning är att staten i sig har religiösa dimensioner vilket har gjort att andra religioner har setts som konkurrerenter med staten (Bays, 2003, s. 492). Andra tider har kristendomen varit accepterad och aktad. Den kristne person som fått mest inflytande genom den kinesiska historien är Sun Yat-sen som var en av de ledande revolutionärerna under revolutionen som ledde till att Qing-dynastin föll och han bildade sedan Republiken Kina. Kommunistpartiet har fortsatt med traditionen att låta staten ha religiösa dimensioner och har använt sig av religiöst språk i retoriken och i ritualer.

Under kulturrevolutionen (1966-1976) kom all religion att betraktas som vidskepelse och imperialism, man försökte utradera religionen från samhället. Tankarna om detta kom bland annat från Karl Marx som i sin *”Critique of Hegel's ”Philosophy of right” menade att religion är en illusion som uttrycker att varken den enskilda människan eller kollektivet har kontroll över de egna livsvillkoren, utan människorna är underkastade krafter de inte förstår, krafter som tolkas på olika sätt i religionen.”* (Furseth & Repstad, 2003, s. 46). Vidare ser Marx att religionen är en ideologi där de förhärskande idéerna i varje tidpunkt är de förhärskande klassernas idéer. Detta förklarar den negativa syn på religion som man hade. Om religionen fick uttrycka sig i Kina så visade det att västländerna som exporterat religionen till Kina fortfarande tillhörde de härskande klasserna i Kina. För att få ett självständigt och starkt Kina måste religionen alltså raderas. Trots detta så överlevde religionen och hamnade istället under statlig kontroll. I många andra länder har religionens koppling till den sekulära staten försvagats men i Kina har motsatsen skett, från att ha varit en ateistisk diktatur som förbjudit all religion har man blivit en ateistisk diktatur som tillåter vissa av världsreligioner så länge som de är patriotiska. De religioner som officiellt erkänns är buddism, taoism, islam, kristendom (protestantism) och katolicism.

Med patriotiska menar man att religionen inte får styras eller finansieras från någon organisation

utanför Kina, därför har nationella organisationer av de officiella religionerna skapats. Till skillnad från den tidigare statskyrkan i Sverige som valde den evangeliskt-lutherska kyrkan som sin religiösa partner så har inte staten i Kina tagit ställning för någon specifik religion. Däremot har man valt ut fem religioner som är godkända så länge dessa religioner tillåter sig att vara nationella. I likhet med Sverige har man en protestantisk rörelse som på svenska skulle kunna översättas med Tre själv rörelsen (Three Self Patriotic Movement) vars namn just kommer av att man ska vara självstyrande, självförsörjande och självutbredande. Trots att religionen under lång tid har varit under hårt motstånd så finns den dock kvar och nu ökar protestantismen kraftigt. Två saker bör man ha klart för sig, det ena är att kristendomen får olika uttrycksformer i detta stora land (Hunter & Chan, 1993, s. 9), det andra är att det är svårt att veta hur stor ökningen är. Anledningen till att det är svårt att veta hur stor ökningen är beror på att officiella siffror är restriktiva, tyngdpunkten av de kristna finns i ett par provinser vilket gör att det blir svårt att generalisera den informationen. Men enligt myndigheterna i Kina har medlemmar i den protestantiska kyrkan ökat från 10 miljoner 1997 till 16 miljoner 2006 vilket motsvarar 60%, medlemmar i den katolska kyrkan har ökat från 4 miljoner 1997 till 5 miljoner 2006 vilket motsvarar 25% (Grim, 2008, s. 5). Dessa intressanta faktum kräver en undersökning.

Syfte och preciserad problemformulering

Syftet med uppsatsen är att beskriva hur en religion påverkas av att befinna sig i en diktatur.

Syftet ska uppnås genom att undersöka vilka faktorer som gör att protestantismen i Kina växer?

Avgränsning

I första hand kommer beskrivningen att omfatta TSPM (Three Self Patriotic Movement) i Kina. Eftersom Kina både är ett väldigt folkrikt land och till ytan ett stort land så går det inte att undersöka alla religioners kopplingar till staten därför valde jag TSPM eftersom den har många liknande drag med statskyrkan som vi tidigare hade i Sverige. TSPM har haft en bättre relation till staten än exempelvis den katolska patriotiska kyrkan, vilket också gör det mer troligt att TSPM och staten påverkat varandra på ett mer direkt sätt. De autonoma protestantiska kyrkorna har även valts bort eftersom de inte är en enhetlig rörelse och därmed blir det svårare att dra generella slutsatser från deras verksamhet och dra slutsatser om deras relationer till den kinesiska staten.

Material

Eftersom forskningsmaterialet på protestantismen är begränsat så jag har fått utgå från ett par

böcker och några artiklar. David Aikmans bok Jesus i Beijing har jag läst med viss reservation eftersom hans bok har en väldigt negativ bild av TSPM rörelsen och Biskop Ting (kan även stavas Ding). Anledningen till min skepsis är att hans kritik mot dessa grundar sig ofta på andra personers utsagor och inte på verifierbara fakta. Ett exempel kan vara följande citat: *"akademiker i Shanghai uppger privat att Ding nästan helt säkert var medlem i kommunistpartiet på 1940-talet."* Detta exempel visar på information som påstår att han varit kommunist som inte går att verifiera eller falsifiera och nedvärderar TSPM rörelsen. En jämförelse är att man i början av 1900-talet skulle bett någon av frikyrkorna beskriva vilken teologi som bedrevs i statskyrkan i Sverige, svaret från frikyrkorna skulle varit att teologin inte var bra annars skulle dom inte bildat frikyrkor. Givetvis finns det även sanningar i Aikmans bok men med fakta som inte går att verifiera får man hantera varsamt och läsa boken utifrån hans perspektiv.

Boken Protestantism in contemporary China har fått vara ett komplement till Aikmans bok eftersom Protestantism in contemporary China är allmänt erkänt och är publicerat i ett akademiskt sammanhang som även erkänns av kinesiska universitet.

Dessa två böcker har jag kompletterat med artiklar av olika ursprung, en del kommer från teologiska tidskrifter andra artiklar från sociologiska tidskrifter.

Metod

Genom att analysera olika skrifter som belyser läget för protestantismen i Kina så ska jag försöka hitta olika faktorer som påverkar att protestantismen i Kina ökar. Samtidigt kommer jag att använda olika religionssociologiska teorier för att förklara varför dessa faktorer är viktiga. Jag försöker dela upp de olika faktorerna utifrån vilket plan faktorn påverkar, alltså om det är på det personliga planet eller på andra plan. Jag har även försökt särskilja på faktorer som rör olika grupper såsom faktorer som påverkar stadsbefolkningen eller faktorer som påverkar landsbygdsbefolkningen. Allt detta i syfte att tydliggöra faktorerna.

Teori och analys

Teori

Deprivationsteorin är en av de viktigare teorierna som används här i uppsatsen. Men hjälp av deprivationsteorin kan man förklarar religiösa behov på så sätt att i brist på saker i livet så får religionen ersätta det man har brist på (Furseth & Repstad, 2003, s. 152). Styrkan i teorin är att den

täcker upp många olika aspekter av livet. Problemet är att om teorin vore helt sann i dess renodlade form skulle religiösa organisationer bestå av människor med många problem. I denna uppsats finns en kombination av deprivationsteorin och rational choice theory som jag benämner teorin om rationella val. Den grundar sig på att människor tar rationella val när dom väljer vilken religion dom ska tillhöra. Man grundar sina beslut på vilka kostnader respektive vinster man gör om man väljer en religion före någon annan. Dessa två teorier hör ihop på så sätt att en person som väljer en religion kan gör det utifrån ett rationellt val som innebär att man ser fördelar med religionen jämfört med att vara ateist eller tillhöra någon annan religion, en av fördelar med religionen kan vara att den kompenserar sådant som deprivationsteorin menar att religionen kan kompensera såsom makt, ekonomi, social ställning etc.

Teorier om nationlism är väldigt relevanta i frågan om Kina. Landet har sedan 221 f.Kr varit en nation och vikten av sammanhållning har poängteras sedan dess.

Analys

Närvaro i samhället

Kristna människor finns idag anställda på offentliga anställningar såsom tjänstemän på konsulat, skådespelare, sångare, företagare (Aikman, 2006, s. 21). Detta gör att kristendomen blir synbar och något man förknippar med att vara en framgångsrik människa.

Författaren och forskaren Liu Xiaofeng har haft en stort inflytande genom sina böcker som handlar om att modernisera Kina genom influenser från bl.a. kristendom och är ursprunget till termen kulturkristendom (Aikman, 2006, s. 271). Termen kulturkristna betecknar på studenter på fastlandet som studerar kristendom. Det handlar om personer som inte bekänner sig till någon kyrka men av olika anledningar intresserar sig för kristendom. Detta har lett till att det är lättare att vara intresserad av kristendom på ett intellektuellt och akademiskt plan utan att bli betraktad som religiös. Det gör att man kan undersöka religionen utan att riskera sin karriär. Intresset för kristendomen verkar generellt öka på Kinas högskolor och inte bara på de teologiska seminarierna utan även på sekulära religionsvetarprogram. På universitetsområdet får man inte fira gudstjänst eller liknande men det verkar finnas små bibelstudie- och bönegrupper på de flesta universitet (Aikman, 2006, s. 328). 1990 släpptes en rapport som konstaterade att det fanns 10 miljoner protestanter och att 45% av dessa var akademiker eller studenter. Förutsatt att det inte skett några större förändringar så är kristendomen således starkt förankrad på universiteten. Närvaron finns på flera olika plan, både som akademiskt ämne och med närvaro av kristna på universiteten.

Kulturkristendom som fenomen är inget nytt i Kina. År 1528 landsteg en italiensk jesuit som hette Matteo Ricci till Macau utanför kinas sydkust. De flesta jesuiter var utbildade i den tidens vetenskap och Matteo Ricci var inget undantag. Han fick snabbt kontakt med de högtbildade lärda konfucianerna och försökte efterlikna dem i klädstil och andra attribut. Detta påverkade kejsarna under flera hundra år framåt och en manchurisk kejsare som hette Kangxi skulle man kunna räkna som en kulturkristen, han döpte sig inte men uttryckte sin tro genom dikter med starkt kristet innehåll (Aikman, 2006, s.45).

Till synliggörandet av kristendomen i samhället hör också till att antalet kristna som arbetar med medborgarrättsfrågor vilket får stor inverkan på det kinesiska samhället (Aikman, 2006, s. 329). Genom att personer som arbetar med juridik som domare, jurister etc. blir kristna så påverkas både bilden av kristna samtidigt som kristna har möjlighet att konkret verka för ett samhälle som de tror att det skall utformas.

Dessa saker gör att kristendomen blir till ett attraktivt alternativ i en allt mer öppen religiös marknad. Genom närvaron i samhällets olika delar så kan bilden av kristendomen förändras från att ha setts som imperialismens förlängda arm till att bli en viktig del av landet. Den 19 januari år 2008 uttryckte Hu Jintao (ledare för det kinesiska kommunist partiet) *"We must take full advantage of the positive role that religious figures and believers among the masses can play in promoting economic and social development,"* (Cody, 2008).

Ideologiskt vakuum

Kina idag har i många fall övergett synen på att den starka staten ska fylla upp alla människors behov inklusive religiösa behov men man har inte gett någon ny riktning till vad folk ska tro på istället för att tro på kommunismen. Fram till 1980-talet bodde de flesta i arbetsenheter som heter danweis, i dessa arbetsenheter kontrollerades hela ens liv med allt från var man skulle bo till vem man skulle gifta sig med. I och med att nationen har ett stort behov av flexibel arbetskraft finns det inte någon möjlighet att behålla detta system längre. Frånvaron av detta gör att människor som tidigare haft ett kollektivt tänkande där gruppen stått i centrum numer måste orientera sig i ett individorienterat samhälle. Om man kombinerar att individer befinner sig i en nyorienteringsfas med att även mycket av det gamla tänkandet är bortsopat så behöver man något nytt att fylla sitt liv med både socialt och ideologiskt. Svaret har för många varit den kristna tron.

Ett viktigt mänskligt behov är gemenskap, att ha en grupp där man hör hemma. Det har visat sig att den protestantiska kyrkan i Kina har erbjudit detta för många människor och att man möter människor i viktiga livsögonblick som begravning och äktenskap.

De protestantiska kyrkorna har sedan missionärerna anlände under 1900-talets början satsat på utbildning något som har påverkat stadsbefolkningarnas relation till kyrkan på ett positivt sätt.

En student som Aikman intervjuade uttryckte det så här: ”I och med globaliseringen och postmodernismen kan vi inte hitta en stabil värdegrund med tydliga definitioner och en sund bedömningsförmåga. Ett tomrum uppstår, där kristendomen kan ta plats. Den absoluta värdegrunden är en av kristendomens starkaste egenskaper” (Aikman, 2006, s. 275).

Kristen etik i Kina

Som det är beskrivit ovan finns det möjligheter för kristendomen att ta plats som en ny värdegrund i Kina. Frågan är då vilken värdegrund man talar om? Hur uttrycks det kristna i form av etik och moral i Kina?

En fråga som kommit upp på landsbygden är odlandet av opium. I vissa byar har många blivit kristna och därmed slutat med odlandet vilket har lett till ett bättre lokalsamhälle där man blivit rikare än tidigare (Aikman, 2006, s. 153). Här är det framförallt droger som man motsätter sig.

I grunden har konfucianismen och kristendomen liknande tankar om vad som är rätt och fel. Man har fem dygder i konfucianismen som är: vänlighet, rättvisa, vördnad, visdom och en god tro (Hunter & Chan, 1993, s. 156). På 1900-talets början fokuserade missionärerna på följande dygder: ärlighet, sexuell återhållsamhet, självupppoffring, hårt arbete och avhållsamhet från alkohol. Mycket av konfucianistiskt tänkande återkom i kommunistpartiets tankar där man uttraderad sex och drogindustrin vidare ansåg man att en bra arbetsmoral är viktigt. Detta var dock en moral som inte alltid följdes av ledarna och i samband med kulturrevolutionen uppdagades frånvaron av denna moral i partiet, detta i sin tur ledde till att befolkningens moral också förändrades och sex gick från att vara tabu till att återigen bli en handelsvara.

Landsbygden

På landsbygden där de flesta kristna lever så har kristendomen många drag av den gamla kinesiska kulturen. Detta märks särskilt i karismatiska yttringar som bön för sjuka, shamanism, moralen, tankar om synd och frälsning och pragmatiska aspekter av omvändelsen (Hunter & Chan, 1993, s. 188). Ett exempel på pragmatism är just frågan om helande från sjukdomar där man provar olika metoder för att se vad som fungerar, blir man helad av den kristne guden så är den den starkaste och då blir man kristna. Exempel på detta är Detta behov av helande kommer av att man helt enkelt inte har tillgång till sjukvård i samma utsträckning som de som bor i städerna. En viktig teori som går att

applicera på landsbygden i Kina är deprivationsteorin. Deprivationsteorin har ofta kritiserats för att i verkligheten så är det inte de svagaste och mest utstötta som är religiösa. Men landsbygdsbor i Kina är relativt sätt fattigare än stadsbor. I detta fall handlar det om ekonomiska brister som leder till att exempelvis sjukvården inte fungerar. Det man finner i religionen är både ett svar på frågan varför man är sjuk och hur man ska bli frisk, blir man ändå inte frisk så finns det en gemenskap som tar hand om en. Därmed så uppfyller kyrkan behov på det ekonomiska planet (helande), det sociala planet (gemenskap) och det existensiella planet (svar på varför). Sammanvävt med denna teori har vi i detta fall också teorin om rationella val. Bays skriver ”its beliefs provide an explanation of suffering, an ethical code and a promise of salvation, all at a much cheaper cost than traditional rituals in local communities, because of less expense for ritual offerings, operas and feasts.” (Bays, 2003, s. 502). Här blir helandet till en del av det rationella valet som givetvis är en inkomst, även när kristendomen var ansedd som något negativt och det var riskabelt att närvara vid mötesverksamhet så gjorde helandena att man ändå gick till kristna för förbön (Aikman, 2006, s. 88). Vilket visar på helandets betydelse i val av religion.

Bibeln som skrevs för flera tusen år sedan skrevs i ett sammanhang där det dagliga livet inte är så olika det dagliga livet som kineser på landsbygden lever idag. Man lever på jordbruk med närhet till sina grannar (Teuffel, 2009, s. 5). Det gör att den kristna trons berättelser lättare kan kommuniceras till landsbygds befolkningen jämfört med stadsbefolkningar.

Minoriteter

I Kina finns omkring 55 olika minoritetsfolk vilka tillsammans omfattar 100 miljoner människor. Vissa av dessa minoritetsfolk har konverterat till protestantism och använt det som ett sätt att hantera sitt utanförskap och genom religionen få en identitet.

I vissa minoritetsområden har det varit stora problem med droger, fattigdom och ett svagt samhälle. Där har myndigheterna uppmuntrat människor att bli kristna eftersom det har lett till att folk slutat med droger vilket har lett till bättre ekonomi och stärkt samhället (Bays, 2003, s.498).

Relationer till kinesiska religioner

Övergången från tidigare religioner till nya religioner underlättas om den nya religionen har bekanta uttrycksformer och möter behov som den tidigare religionen mötte. Det finns många likheter mellan protestantism och tidigare religioner i Kina. Bönen i protestantismen och bönen i den äldre kinesiska religionen innehåller liknande former, t.ex. lästa böner, spontana böner, bön om hjälp och bön om tillbedjan (Hunter & Chan, 1993, s. 144). Skillnaden blir i första hand att man tillber en ny

gudom. Synen på att offra något till Gud skiljer sig inte heller mer än vad man offerar, att ge kollekt kan vara en fullgod ersättning istället för att offra rökelse. Bön om helande är något som de flesta religioner praktiserat liksom äldre kinesiska religioner.

Sekulariseringsteorier

Tidigare fanns det flera sociologer som menade att i och med att samhället moderniseras så kommer religionen att få en minskad betydelse på samhället och för individen. Inom historieskrivning har man använt termen när det handlat om att kyrkogods flyttats från kyrkan till staten i samhällen där protestantismen införts. Under en kort period i Kinas historia har detta varit fallet men i Kinas moderniseringsfas så sker en återsakralisering av kyrkorum, d.v.s. att gamla kyrkorum som använts av kommunistpartiet har återgått till kyrkorna. Som jag beskrivit har t.ex. protestantismen i Kina snarast stärkts av moderniseringsfasen.

Katolicismen i Kina

Eftersom undersökningen handlar om varför just protestantismen i Kina föranleder det till att jag kort ska nämna något om katolicismen i Kina med syfte att kunna förstå skillnaderna. Finns det särdrag i katolicismen som gör den sämre lämpad för Kina.

En annan aspekt av det rationella valet är frågan om hur svårt det är att bli medlem i en religion. En skillnad mellan protestantismen och katolicismen menar den katolske biskopen Joseph Zen från Hong Kong att det är lättare att bli medlem i en protestantisk kyrka (Aikman, 2006, s. 243). Enligt honom måste man vara katekumen i ett år innan man får bli kristen vilket han menar att man inte behöver i den protestantiska kyrkan. Enligt teorin om rationella val skulle det kunna innebära att det är lättare att gå ur en protestantisk kyrka också. Enligt teorin så beror trofastheten mot en rörelse på hur mycket man investerat i rörelsen, mycket investerat innebär att man ogärna lämnar rörelsen och vice versa. Om teorin skulle stämma och om biskop Joseph har rätt så borde detta leda till en lägre trogenhet mot sin rörelse om man är en protestant än om man är en katolik.

Den romersk katolska kyrkan var kraftigt mot kommunismen i Kina till skillnad från protestantismen som hittade olika vägar att kunna samexistera med kommunismen (Hunter & Chan, 1993, s.113). Ett exempel kan vara Shanghais biskop som heter Jin Luxian han berättade att när han ville starta upp ett teologiskt seminarium i Shanghai fick nej från den dåvarande påven att det skulle inte komma på tal att man skulle bygga något seminarium förrän Kina hade övergett kommunismen (Luxian, 2009). Det visar på hur starkt motståndet mot kommunismen varit från Rom. Detta leder givetvis till att det är svårare att arbeta i Kina.

Den svåraste stötestenen för katoliker i Kina är deras syn på vad en kyrka är. Kyrka innebär en organisation som sträcker sig över hela jorden och som styrs från Rom. Detta har många katoliker anammat och är en av få grupper som tagit så stark ställning mot det kommunistiska ledarskapet i Kina (Hunter & Chan, 1993, s. 252)

En ytterligare fråga som skiljer protestantismen från katolicismen är synen på celibat, katolska kyrkan kräver att prästerna ska leva i detta medan protestantiska kyrkan inte gör det. Celibatkravet i Kina är ett stort problem för många blivande präster. En man som bestämmer sig för att bli präst kan då inte skaffa familj. I kombination med enbarns politiken där varje familj oftast inte har mer än ett barn så gör det att i en familjen som bara har ett barn och detta barn blir katolsk präst så leder det till att den grenen av släkten dör ut.

Nationaliseringen av den katolska kyrkan har gått långsammare än inom den protestantiska. Detta har lett till att många av präster och andra kyrkoarbetare har varit utlänningar. Som tidigare beskrivit fanns tidigare en stor vilja att Kina skulle klara sig själv och därmed inte förlita sig på människor från andra länder. Eftersom kyrkan hade många utlänningar i sin tjänst så ledde detta till att skepsisen mot katolska kyrkan i Kina ökade (Aikman, 2006, s. 225).

Nationalism

Den enda ideologi som har överlevt genom tiden är nationalismen. Redan 1050 f.Kr myntades ett begrepp: "*det är rätt att göra revolution*" (Granqvist, 2000, s.22) vilket syftar på att Shangdynastin störtats och ersatts med en ny dynastin. Begreppet syftar på att den nya kejsaren menade att den gamle kejsaren förlorat himmelens mandat. Tanken på att ledarna för landet har ett himmelskt mandat har fortsatt in i vår tid och när Mao gjorde revolution använde han sig av samma begrepp. Något som tydligt framkommit genom mitt arbete är att Kinas ledare fortfarande lägger stor vikt vid nationen och bilden av den mot andra länder. Något som påverkar alla faktorer jag angett är den religiösa nationalismen. Craig Calhoun skriver: "*Nationalism är ett sätt att tänka på om frågor som kollektiv identitet, social solidaritet och politisk legitimitet, som hjälper till att skapa en nationalistisk självförståelse och ett erkännande av nationalistiska krav.*" (Furseth & Repstad, 2003, s. 144).

TSPM rörelsen är en starkt nationalistisk rörelse som uppfyller alla tre nivåerna som Craig Calhoun definierat. Genom att man definierar sig som en kristen (protestantisk) kines får man en stark identitet, genom Amity kan man uttrycka social solidaritet och genom att TSPM rörelsen varit trogen partiet så ger det legitimitet åt partiet.

Slutsats och sammanfattning

Slutsats

Anledningar till att protestantismen har ökat beror på flera faktorer.

1. Den protestantiska kyrkan drar fördelar av sina kopplingar till västvärlden som har blivit viktig för kinesiska människor.
2. Det finns många anknytningspunkter mellan kristendom och äldre religioner vilket gör att övergången mellan tidigare religioner och kristendom inte behöver bli så svår.
3. Det finns både ett religiöst-, filosofiskt- och ett moraliskt budskap i kristendom.
4. Kyrkan fyller många sociala funktioner både att möta människors materiella behov men även deras sociala och religiösa. Detta kan man se tydligt bland emigrantarbetare i städerna som hittar nya gemenskaper att tillhöra när dom befinner sig långt borta från sina vanliga gemenskaper.

Den protestantiska kyrkan i Kina lyckas med att vara närvarande i olika typer av människors liv och i alla människans olika delar av livet och möter de behov som uppstår allt utifrån sammanhang.

Utifrån den lilla litteratur jag har läst har jag fått se hur diverserad en religion är och på vilka sätt som religionen integreras i samhället, detta är speciellt fascinerande att se när det handlar om en kommunistisk stat som tidigare försökt utrota religion. TSPM rörelsens inflytande kan mycket väl fortsätta att öka och bli en allt mer integrerad del av det kinesiska samhället och fylla många funktioner som partiet och samhället inte gör. TSPM ledarnaas ledarstil har präglats av pragmatism. Ett konkret exempel är hur man ser på dop. I baptistisk tradition har man döpt vuxna s.k. troendedop, i andra traditioner har man döpt barn. I Kina måste man vara myndig för att vara med i en religiös organisation alltså har ledarna för TSPM bestämt att det är vuxendop som gäller för deras församlingar. På liknande sätt har den kinesiska staten fått acceptera att det finns kristna och man tillåter detta under vissa premisser.

Något som är svårt att få tillgång till är statistik och forskning. Intresset för den protestantiska kyrkan i Kina verkar inte ha varit så stort i forskarvärlden i väst förutom i missionsvetenskap. Eftersom kyrkorna inte vill uppfattas som ett hot mot myndigheterna försöker man ofta att visa på så få medlemsantal som möjligt är, på liknande sätt med de autonoma kyrkorna. Därmed är det svårt att göra kvantitativ forskning på Kina, något som många efterfrågar.

Sammanfattning

Protestantismen i Kina har olika uttrycksformer på olika ställen i Kina vilket gör att det kan fylla olika behov för människor på olika platser. Det har lett till att människor i städer kan skapa sig en social gemenskap som kan vara svår att finna på andra ställen. Människor som lever i byar kan hitta sätt att genom den protestantiska kristendomen få utlopp för sina religiösa behov på ett sätt som är mer tillfredsställande än andra religioner.

Den protestantiska kyrkan har också lyckats med att ha en fungerande relation till staten så att verksamheten har kunnat få fortgå utan allt för stora problem. De kompromisser som gjorts har inte varit så stora att medlemmarna inte kunnat acceptera det.

Till skillnad från den katolska kyrkan är den protestantiska lätt att organisera nationellt i och med att man i den protestantiska traditionen inte har något internationellt överhuvud.

Källförteckning

Aikman, David, 2006. *Jesus i Beijing*, Solna:Ljus i öster.

Bayes, Daniel H., 2003. Chinese protestant christianity. *The China Quarterly volume 174*, ss. 488-504, Cambridge university press.

Cody, Edward, 2008. China's Leader Puts Faith in Religious. *Washington Post*, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/01/19/AR2008011902465.html>, 28 januari 2009.

Furseth, Inger & Repstad, Pål, 2003. *Religionssociologi*, Malmö, Universitetsförlaget.

Granqvist, Hans, 2000. *Filosofi i Kina*, Stockholm, Svenska förlaget.

Grim, Brian J, 2008. *Religion in China on the Eve of the 2008 Beijing Olympics*, <http://pewforum.org/docs/?DocID=301>, 28 januari 2009.

Hunter, Alan & Chan, Kim-Kwong, 1993. *Protestantism in contemporary China*, Cambridge: Cambridge university press.

Information Office of the State Council Of the People's Republic of China, 1996. *Freedom of religious beliefs in China*, <http://www.china.org.cn/e-white/Freedom/index.htm>, 28 januari 2009.

Berger, Peter L., Luckmann, Thomas, 1979, *Kunskapsociologi*, Wahlström & Widstrand.

Teuffel, Jochen, 2009. I am a missionary. *Lutheran Theological Seminary News no. 71*, ss. 4-6, Lutheran Theological Seminary.

Luxian, Jin, 2009. Muntlig delgivning, 17 april 2009, sammanträffande i Shanghai.